

## Beslut angående ansökan om dispens på växtskyddsområdet

### 1 Beslut

Kemikalieinspektionen beviljar delvis dispens från kravet på produktgodkännande för växtskyddsmedlet Movento 100 SC enligt artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009<sup>1</sup>.

Dispensen gäller från och med beslutsdatum till och med 4 september 2015 för användning mot bladlöss, kålbladlus och kålmjöllus i odlingar av grönkål, salladskål (kinakål) och kålrabbi.

Specificerade användningsvillkor framgår av beslutsbilagan.

Kemikalieinspektionen avslår den del av ansökan som avser användning mot i ansökan angivna skadeinsekter i odlingar av äpple, päron, i odlingar av plantskole-/prydnadsväxtproduktion på friland och i tunnel, odling av sallat, jordgubbar, blomkål, broccoli, huvudkål, brysselkål, dill och persilja på friland.

#### 1.1 Återrapportering

Efter avslutad odlingssäsong ska en redogörelse lämnas in till Kemikalieinspektionen över vilka strategiförsök som genomförts under 2015 och på vilket sätt resultaten från dessa kan ge information om att kommande års odlingar av grönkål, salladskål (kinakål) och kålrabbi kan genomföras utan användning av Movento 100 SC.

Redogörelsen ska ha lämnats in till Kemikalieinspektionen senast 31 januari 2016.

#### 1.2 Redovisning av mängduppgifter

Använd mängd av Movento 100 SC som innehåller det verksamma ämnet spirotetramat ska redovisas till Kemikalieinspektionen senast den 28 februari 2016.

#### 1.3 Produktens klassificering

Produkten ska vara märkt och klassificerad enligt CLP-förordningen. Företagets klassificering av produkten:

Piktogram	
-----------	---

<sup>1</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG (hädanefter förordning (EG) nr 1107/2009)

Signalord	Varning
Faroangivelser	H317 Kan orsaka allergisk hudreaktion H361fd Misstänks kunna skada fertiliteten. Misstänks kunna skada det ofödda barnet. H411 Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter
Skyddsangivelser	EUH401 För att undvika risker för människors hälsa och för miljön, följ bruksanvisningen. P280 Använd skyddshandskar, skyddskläder och ögonskydd/ansiktsskydd P308 + P311 Vid exponering eller misstanke om exponering: Kontakta GIFTINFORMATIONSCENTRAL eller läkare. P501 Innehållet och behållaren lämnas till godkänd avfallsmottagare.

## 2 Beskrivning av ärendet

Den 8 maj 2015 inkom ansökan om dispens för nedanstående ändamål.

Sökande	LRF 105 33 Stockholm
Typ av dispens	Begränsad och kontrollerad användning vid nödsituation
Produktnamn	Movento 100 SC
Produktens reg nr	Ej relevant
Verksamma ämnen	Spirotetramat 100 g/liter produkt
Funktion	Insekticid
Sökt användningsområde	Mot insektsangrepp i odlingar av äpple, päron, i odlingar av plantskole-/prydnadsväxtproduktion på friland och i tunnel, odling av sallat, jordgubbar, blomkål, broccoli, huvudkål, brysselkål, kinakål, grönkål, kålrabbi, dill och persilja på friland

### 2.1 Sökandens skäl till ansökt dispens

Kålmjöllus är en ny skadegörare i Sverige som angriper de kålväxter som ingår i ansökan. Förutom denna skadegörare är det angrepp av huvudsakligen olika arter löss i de nämnda växtkulturerna som är anledningen till denna dispensansökan.

Det finns en ansökan om produktgodkännande för Movento 100 SC inlämnad till Kemikalieinspektionen (inlämnad år 2011).

Ansökan om dispens för Movento omfattar ett stort antal grödor. Detta beror på att sökanden vill komma ifrån att använda växtskyddsmedlen Pirimor och Vertimec, som LRF tidigare känt sig nödsakade att ansöka om dispens för i odlingar av jordgubbar, grönkål, dill och persilja

Dessa växtskyddsmedel har förbjudits, men skadegörarna finns kvar och kommer enligt sökanden att stjälpa odlingen om de inte kan bekämpas. Movento 100 SC kan lösa problemet och allra helst ser LRF att växtskyddsmedlet godkänns så att framtida

dispenshantering för Movento 100 SC kan undvikas. Sökanden har lämnat in en ingående redogörelse för alternativa produkter som redan är godkända att användas i respektive växtkulturer som avses i denna dispensansökan. I underlaget redogörs för varför och på vilket sätt dessa produkter inte är ett alternativ till Movento 100 SC.

I **fruktodling (äpple och päron)** är problemet svårbekämpade löss som kommasköldlus, ullus och blodlus. Här har kommasköldlusen förekommit lite latently i odlingarna hela tiden. Tidigare bekämpningsstrategier har dock hållit tillbaka populationen. Problemen med sköldlöss har ökat och blev ett allvarligt problem 2010. Sköldlusen angriper hela trädet; det allvarligaste sker när ettårsskotten och frukterna angrips. Angreppet påverkar odlingen dramatiskt genom att avkastningen sjunker det innevarande året och den försämrade tillväxten påverkar följande års avkastning och sundhet på träden.

I **plantskolekulturer** är problemet svårbekämpade löss som sköldlöss, bokbladlöss, rotlöss och örönvivar. Det är inte möjligt att saluföra plantskoleväxter med allvarliga skadegörare eller med angrepp av rotlöss, sköldlöss, ullöss, bokbladlöss, gallmyggor och örönvivar. Dessa skadegörare har blivit ett ökande problem och förekommer årligen i odlingen.

I **sallat** är problemet att ett komplex av flera olika arter av löss angriper huvudena. Sallatsbladlusen, *Nasonovia ribisnigri*, är en av de allvarligare då den föredrar de yngsta bladen och snabbt koloniserar de inre delarna av sallatshuvudet. Andra arter som kan förekomma är bland annat salladsbladlus, persikebladlus och potatisbladlus. Några bladlöss, till exempel havrebladlusen kan förekomma på sallaten utan att göra direkt skada, men är ett problem då förekomsten av lusen innebär att produkten inte kan säljas. Handeln accepterar inte några löss över huvud taget i sallat. De är helt kvalitetsnedsättande genom sin närvaro. Sallatsbladlusen sätter sig i tillväxtpunkten och stör därmed tillväxten medan de övriga bladlössen kan förekomma på hela plantan. En stor del av odlingen består av sorter som är resistenta mot sallatsbladlus. Det har dock under senare år från Europa rapporterats att resistensen har brutits. Sallatsbladlöss har noterats i Sverige, i resistenta sorter sedan 2011. För att förhindra resistensbrytning är det viktigt med minst tre olika verkningssätt i en bekämpningsstrategi.

I **prydnadsväxter** är det flera olika bladlöss som angriper. Prydnadsväxter på friland är bland annat penséer och andra utplanteringsväxter som flyttas ut eller odlas i tunnel samt övrigt sortiment av ettåriga växter (annueller) som odlas i kruka. Flera olika sorters bladlöss är vanligt förekommande på prydnadsväxter såsom persikebladlus, bönbladlus, potatisbladlus med flera. Prydnadsväxter måste vara fria från skadegörare för att kunna säljas som en handelsduglig vara, det vill säga ett angrepp innebär total skördeförlust för odlaren.

I **jordgubbar** är det jordgubbskvalster som är det stora problemet, men också bladlöss. Jordgubbskvalster (*Phytonemus pallidus*) är en allmänt förekommande skadegörare i jordgubbsodlingar. Starkt angripna blad blir skrynkliga och förkrympta, vilket resulterar i en kompakt bladrossett i mitten av plantan. Även blommor och bär kan angripas. Jordgubbskvalster uppför sig väldigt snabbt under gynnsamma förhållanden. Kraftiga angrepp hämmar plantornas tillväxt och fruktsättning. Detta

leder till att jordgubbsplantan inte kan samla näring till rötterna inför kommande säsong vilket kraftigt reducerar skörden de kommande åren. Då jordgubbar är fleråriga - normalt en treårig odling - är det avgörande att kunna hålla en frisk och starkväxande planta. Jordgubbskvalster är svåra att bekämpa eftersom de sitter långt ner i plantan.

I **dill, persilja** och **grönkål** är det bladlöss som är problemet. På grönkål finns en stor risk för angrepp av kålbladlus. Den förekommer årligen, speciellt vid varmt och torrt väder och är mycket svårbekämpad på grund av sitt vaxlager. Tillväxten på grönkålen kan hämmas kraftigt, vilket leder till dåligt utvecklad gröda som i sämsta fall gör att produkten inte blir saluduglig. Ett stort problem är att bladlössen kontaminerar genom att finnas på produkten vid skörd. En produkt som har bladlöss på sig kan och får inte säljas till handeln.

På dill och persilja förekommer bladlus de flesta år. Det finns nu ingen prognos som kan förutse när det kommer att bli ett bekämpningsbehov för dillbladlusen och bladlus på persilja. Detta innebär att odlaren och rådgivare kontinuerligt måste bevaka odlingarna. När man upptäcker ett angrepp är det helt avgörande att kunna sätta in en behandling. Erfarenhet de senaste fem åren är att bladlusproblemen har ökat; sannolikt beroende på klimatförändringar med mera. Risken för ett angrepp finns varje år vilket gör att dillodlingen, för att inte tappa förutsättning för en konkurrenskraftig produktion, måste ha en beredskap att snabbt kunna sätta in en bekämpning. Detsamma gäller persilja.

I **blomkål, broccoli, huvudkål, brysselkål, kinakål, grönkål och kålrabbi** finns också den nya skadegöraren kålmjöllus, en slags vita flygare. Denna insekt är vanlig i Tyskland och Holland och har hittats i svenska kålodlingar hösten 2014. Eftersom den kan antas övervintra i höstraps är risken stor att den flyger vidare och angriper dessa kålgrödor under odlingssäsongen 2015. Kålmjöllus är mycket svårbekämpad och sprider sig snabbt enligt erfarenhet från dessa länder och det finns ett stort behov av att kunna bekämpa den så fort angrepp uppstår, för att minska risken för att skadegöraren etablerar sig i Sverige. Växtskyddscentralen gör bedömningen att det är stor sannolikhet för angrepp i svenska kålodlingar 2015.

Normalskörd och uppskattad skördeförlust för de kulturer som ansökan omfattar.

Gröda	Normalskörd	Skörde-/kvalitetsförlust
Äpple och päron	15 15,7	30-40 %
Plantskoleproduktion på friland och i tunnel		15-70 %
Prydnadsväxtproduktion på friland och i tunnel		10 %
Sallat på friland	23 ton/ha	30-100 %
Jordgubbar	5,9 ton/ha	10-70 %

Dill och persilja	4,7 ton/ha	20-40 %
Grönkål		20-40 %
Blomkål, broccoli, huvudkål, brysselkål, kinakål, grönkål och kålrabbi		2-10 % (upp till 100 % på angripna fält)

Källa: Trädgårdsproduktion 2011. JO 33 SM 1201,

### **Hur många odlare och andra relevanta aktörer t.ex. industri kan komma att påverkas av faran**

Antalet odlare är drygt 1340. Samtliga dessa företag drabbas. Förutom odlarna drabbas de som jobbar med att skörda och packa de här produkterna.

Framför allt när det gäller jordgubbar, frukt och kål är skörden en stor del av verksamheten och många arbetstillfällen går förlorade om dessa grödor inte kan odlas.

### **Fleråriga effekter på odlingen av att dispens inte beviljas**

I jordgubbar innebär angrepp av kvalster att odlingen måste köras upp och den normala odlingsperioden på tre år blir kortare. I frukt innebär angrepp av de olika svårbekämpade sorternas löss att skörden året därpå också påverkas. Likaså påverkas plantskoleväxter året därpå. I de olika kålslagen kan ett angrepp av kålmjöllus leda till att insekten etableras i landet. Om denna skadegörare inte bekämpas är risken stor att vi får en utveckling liknande den i Tyskland och Holland, vilket leder till att behovet av bekämpning ökar betydligt eller odling av kål att omöjliggörs.

### **Omvärldsanalys: Medel (verksamma ämnen) som finns i Norra zonen inkl. Norge och andra relevanta konkurrentländer för samma skadegörare och grödor**

De växtskyddsmedel som är intressanta i dessa grödor är enligt nedanstående, och de är godkända med andra villkor i de olika länderna:

Movento är godkänt i Danmark, Norge, Tyskland, Holland och England för de användningar som den svenska ansökningen omfattar. I Sverige och Finland är ansökan om produktgodkännande inskickad.

Movento är godkänt för användning utomhus i många grödor i Danmark, Tyskland, Holland och England. Vertimec är godkänd för användning i jordgubbar utomhus i Norge, Finland, Holland och England. Calypso och Teppeki är godkända i Sverige och i samtliga ovan nämnda länderna. Kålmjöllus, som lätt utvecklar resistens, kan i Tyskland bekämpas med 10 olika substanser (pyretrin, rapsolja, azadirachtin, dimetoat, tiaklopid, clothianidin, alfa-cypermethrin, lambda-cyhalotrin, fettsyra samt spirotetramat).

### **Varför är just den sökta produkten det bästa alternativet?**

Movento SC 100 har effekt på bladlöss av olika svårbekämpade typer och jordgubbsskalster, eftersom produkten är systemisk och transporteras både via

växtens xylem och floem. Därmed skyddas både gamla blad, rötter och unga blad, som är utvecklade efter behandlingen. Det innebär att Movento SC 100 har en god effekt på skadegörare som är svåra att bekämpa när de sitter skyddat och inte träffas direkt av sprutvätskan. Spirotetramat uppvisar en gynnsam ekotoxikologisk profil och är möjlig att använda för integrerat växtskydd vilket är viktigt för odlingen idag.

### **Frukt**

Fruktodling har idag tre systemiska medel, Calypso SC 480, Mospilan SC och Teppeki. Ingen av dessa medel ensamt eller i en bekämpningsstrategi är effektivt för att bekämpa kommasköldlus. Fruktodlarna ser nu mycket allvarligt på detta och är i stort behov av Movento 100 EC för att hålla tillbaka sköldlusen så att faran undviks.

### **Plantskola**

För att bekämpa dessa allvarliga skadegörare fungerar inte kontakverkande växtskyddsmedel. Plantskolekulturer har idag två systemiska medel registrerade, Calypso SC 480 och Mospilan SG. Calypso SC 480 har inte tillräckligt god effekt på de skadegörare som beskrivs men fungerar på andra sugande insekter. Mospilan SG har viss effekt på bokbladlöss men inte på övriga nämnda. Det finns idag inget annat alternativ för att undvika dessa skadegörare vilket gör att odlingen utsätts för fara utan tillgång till Movento 100 EC.

### **Prydnadsväxter på friland och i växthus**

Prydnadsväxter på friland och i växthus har ett systemiskt medel, Teppeki, godkänt genom ett utvidgat produktgodkännande (UPMA) mot bladlöss. Teppeki har ingen knockdown effekt utan det tar ca 5 dagar innan full effekt uppnås. För att få optimal effekt av Teppeki krävs en växt i god tillväxt. Prydnadsväxter har två tillväxtperioder, vegetativ och generativ. Den generativa perioden är då blomanlagen utvecklas och då minskar tillväxten av skott och blad. Vid denna tidpunkt har inte Teppeki tillräcklig effekt vilket gör att det inte finns något annat sätt att undvika fara utan tillgång till Movento SC 100.

### **Blomkål, broccoli, huvudkål, brysselkål, kinakål, grönkål och kålrabbi**

I försök med kålmjöllusen har det visat sig att Movento 100 SC och Teppeki är de mest effektiva växtskyddsmedlen för att kunna bekämpa denna. Det finns ännu inget satt MRL-värde för det verksamma ämnet i Teppeki, flonicamid, och därför är Movento det bästa alternativet i dagsläget. Kålodlingen har idag tillgång till pyretroider, Steward och Mospilan SG. Pyretroiderna har dålig effekt på kålmjöllöss och i andra länder har man sett kålmjöllöss som allt mindre känsliga för pyretroider. Eftersom sökanden inte vet var angreppen härstammar ifrån finns risk för att mjöllössen redan är motståndskraftiga. Mospilan SG i kombination med olja har i vissa försök visat ganska god effekt mot kålmjöllusen, men eftersom det handlar om att förhindra att skadegöraren etablerar sig i landet är det av största vikt att odlarna kan använda det mest effektiva växtskyddsmedlet.

### **Vilka alternativ finns i Norra zonen inkl. Norge**

Mot de här skadegörarna finns inga alternativ utöver de nämnda kemiska växtskyddsmedlen. Odlingstekniska lösningar som att plantera friska jordgubbsplantor tillämpas men kan inte motverka angrepp i befintlig odling.

Rovkvalster som en biologisk bekämpning är en möjlighet för bekämpning vid ett mindre angrepp av jordgubbskvalster på friland. Vid kraftigare angrepp är inte rovkvalster ett tillräckligt effektivt alternativ.

### **Om det rör sig om upprepad dispens - varför är faran fortfarande kvar?**

Att dispens söks för Movento 100 SC upprepade gånger beror på att en ansökan om produktgodkännande för produkten är men ännu inte behandlats. Om växtskyddsmedlet godkänns kommer faran inte längre att vara kvar.

### **Har sökanden av dispensen ansökt om Ömsesidigt erkännande, UPMA, villkorsändring eller produktgodkännande?**

Bayer CropScience har ansökt om produktgodkännande för Movento 100 SC.

### **Om dispensen rör ett i Sverige icke godkänt växtskyddsmedel – hur stor mängd försåld mängd krävs för att åtgärda fara?**

Om dispens medges för de grödor som ansökan omfattar bör mängden som går åt bli ca 3000 liter. Denna mängd grundar sig på fjolårets försäljning som var 1225 liter och om halva jordgubbsarealen behandlas två gånger kommer det att gå åt ytterligare ca 2000 liter.

### **Behov användningsperiod, antal dagar och tidpunkt, max 120 dagar.**

- Frukt (äpplen och päron) 18 maj till den 4 september
- Jordgubbar 18 maj till 4 september
- Prydnadsväxter 18 maj till 4 september
- Dill och persilja 18 maj till 4 september
- Blomkål, broccoli, huvudkål, brysselkål, kinakål, grönkål och kålrabbi 18 maj till 4 september

För samtliga dessa grödor gäller att behovet uppstår så snart det börjar bli varmt och finns kvar under odlingsäsongen.

## **2.2 Samråd med Livsmedelsverket**

Livsmedelsverket (SLV) skriver att tillgänglig resthaltsinformation tyder på att användningen av produkten Movento SC 100 mot skadeinsekter eller bladlöss vid odling av äpple, päron, sallat (friland), dill (friland), persilja (friland), jordgubbar (friland), blomkål, broccoli, huvudkål, brysselkål, kinakål, grönkål och kålrabbi enligt rekommenderad användning inte bör ge upphov till resthalter över nu gällande EU-gränsvärden (MRL) för spirotramat i nämnda grödor.

Användningen av Movento SC 100 förväntas inte ge upphov till resthalter som utgör någon risk för konsumenter. Livsmedelsverkets bedömning är att de krav som gäller resthalter i samband med produktgodkännanden enligt förordning (EG) nr 1107/2009 är uppfyllda.

### 2.3 Tidigare snarlika dispenser

KemI dnr	Beskrivning
731- H11-00686	Bifall: Mot skadeinsekter i odlingar av äpple och päron. Användning odlingsäsongen 2011 <u>Sökande:</u> LRF
731- H12-00580	Bifall: Mot skadeinsekter i odlingar av äpple, päron och i plantskolekulturer. Användning odlingsäsongen 2012 <u>Sökande:</u> Bayer A/S, Bayer CropScience
6.1.2.a- H13-00868	Bifall: Mot skadeinsekter i odlingar av äpple, päron och i plantskolekulturer. Användning odlingsäsongen 2013 <u>Sökande:</u> LRF
6.1.2a-H13-02404	Bifall: Mot skadeinsekter i odlingar av äpple, päron, i plantskolekulturer, i prydnadsväxtodlingar på friland och i tunnel samt i odlingar av sallat på friland. Användning odlingsäsongen 2014 <u>Sökande:</u> LRF

### 2.4 Inneliggande ansökan om produktgodkännande för Movento 100 SC

Den 22 mars 2011 inkom Bayer A/S, Bayer CropScience i Danmark med en ansökan om produktgodkännande för Movento 100 SC (Diarienummer F-3737-B11-00083) till Kemikalieinspektionen. Den sökta användningen är mot insektsangrepp i odlingar av äpple, päron, sallat, tomat, gurka och paprika. Beslut i det ärendet har inte tagits. Äpplen, päron och sallat är de växtkulturer som ansökan om produktgodkännande och dispensansökan har gemensamt.

## 3 Skäl

Enligt artikel 28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 får endast godkända växtskyddsmedel släppas ut på den svenska marknaden och användas. Kemikalieinspektionen får dock i vissa fall meddela dispens från kravet på godkännande. Av artikel 53 i förordningen följer att en medlemsstat i särskilda fall får tillåta att ett växtskyddsmedel under högst 120 dagar släpps ut på marknaden för begränsad och kontrollerad användning, om en sådan åtgärd framstår som nödvändig på grund av fara som inte kan avvärras på något annat rimligt sätt.

Sökanden har angett att de tillgängliga alternativa produkter som finns på marknaden inte kan bekämpa de skadegörare som dispensansökan avser. Sökanden anser att det särskilt är systemiskt verkande eller gasverkande växtskyddsmedel som krävs för fullgod effekt mot de aktuella skadegörarna.

Sökanden har inte redovisat några försök som utförts i syfte att komma bort från behov av upprepade dispensansökningar för Movento 100 SC. Istället hänvisar

sökanden till den ineliggande ansökan om produktgodkännande som kom in till Kemikalieinspektionen i mars 2011. Om Kemikalieinspektionen beviljar ett produktgodkännande för Movento 100 SC upphör, enligt sökanden, framtida behov av att ansöka om dispens för denna produkt. Dock är endast äpplen, päron och sallat av de växtkulturer som ansökan om produktgodkännande och dispensansökan har gemensamt.

Kemikalieinspektionen har inte möjlighet att pröva ansökan om produktgodkännande för Movento ännu då man inväntar att den utvärderande medlemsstaten för Norra Zonen, Danmark, slutför sin bedömning.

### **Äpplen och päron - Bladlöss (kommasköldlus, ullus och blodlus)**

För dessa grödor finns redan tre godkända produkter som är systemiskt verkande; Calypso SC 480 (reg nr 4820) och Mospilan SG (reg nr 4739) mot skadeinsekter samt Teppeki (reg nr 4966) mot insektsangrepp. Utöver dessa finns produkter, som inte är systemiskt verkande, godkända för ändamålet. Sökanden har inte visat varför dispens för Movento 100 SC krävs trots att det redan finns godkända produkter för detta användningsområde. I sin ansökan uppger LRF att dessa produkter inte är effektiva mot nämnda skadegörare, utan att närmare förklara detta påstående eller komma in med dokumentation som stödjer denna slutsats. Sökanden har beretts tillfälle att förklara varför tillgängliga produkter inte kan användas för att bekämpa nämnda skadeinsekter med redan godkända växtskyddsmedel men har inte inkommit med någon motivering för att underbygga detta skäl för dispens.

### **Plantskoleproduktion på friland och i tunnel – Sköldlöss, bokbladlöss, rotlöss och öronvivar**

För dessa grödor finns det systemiskt verkande medlet Calypso SC 480 (reg nr 4820) godkänt mot skadeinsekter. Utöver denna finns produkter, som inte är systemiskt verkande, godkända för ändamålet. Sökanden har inte visat varför dispens för Movento 100 SC krävs trots att det redan finns godkända produkter för detta användningsområde. I sin ansökan uppger LRF att dessa produkter inte är effektiva mot nämnda skadegörare, utan att närmare förklara detta påstående eller komma in med dokumentation som stödjer denna slutsats. Sökanden har beretts tillfälle att förklara varför tillgängliga produkter inte kan användas för att bekämpa nämnda skadeinsekter med redan godkända växtskyddsmedel men har inte inkommit med någon motivering för att underbygga detta skäl för dispens.

### **Prydnadsväxtproduktion på friland och i tunnel - Bladlöss (persikebladlus, bönbladlus, potatisbladlus med flera)**

För dessa grödor finns fyra produkter redan godkända som är systemiskt verkande: Calypso SC 480 (reg nr 4820), Mospilan SG (reg nr 4739) och Exemptor 10 GR (reg nr 4827) mot skadeinsekter samt Teppeki (reg nr 4966) mot bladlöss. Utöver dessa finns produkter, som inte är systemiskt verkande, godkända för ändamålet. Sökanden har inte visat varför dispens för Movento 100 SC krävs, trots att det redan finns godkända produkter för detta användningsområde. I sin ansökan uppger LRF att dessa produkter inte är effektiva mot nämnda skadegörare, utan att närmare förklara detta påstående eller komma in med dokumentation som stödjer denna slutsats. Sökanden har beretts tillfälle att förklara varför tillgängliga produkter inte kan

användas för att bekämpa nämnda skadeinsekter med redan godkända växtskyddsmedel men har inte inkommit med någon motivering för att underbygga detta skäl för dispens. Avseende Teppeki uppger sökanden att produkten inte är tillräckligt snabbverkande och att dispens för Movento 100 SC därför krävs. Kemikalieinspektionen håller inte med om denna bedömning då Teppeki har direkt effekt trots att denna inte är synbar förrän upp till cirka fem dagar.

#### **Sallat på friland - Bladlöss (sallatsbladslus, persikebladlus, potatisbladlus med flera)**

För denna gröda finns en systemiskt verkande produkt godkänd mot skadeinsekter, Mospilan SG (reg nr 4739) och en kontaktverkande mot insektsangrepp, Fastac 50 (reg nr 4530). Sökanden har inte visat varför dispens för Movento 100 SC krävs trots att det redan finns godkända produkter för detta användningsområde. I sin ansökan uppger LRF att dessa produkter inte är effektiva mot nämnda skadegörare, utan att närmare förklara detta påstående eller komma in med dokumentation som stödjer denna slutsats. Sökanden har beretts tillfälle att förklara varför tillgängliga produkter inte kan användas för att bekämpa nämnda skadeinsekter med redan godkända växtskyddsmedel men har inte inkommit med någon motivering för att underbygga detta skäl för dispens.

#### **Jordgubbar - Bladlöss och jordgubbskvalster**

För denna gröda finns det två produkter godkända för bekämpning av kvalster, Floramite 240 SC (reg nr 4832) och Nissorun (reg nr 3826). Vidare är ytterligare tre produkter godkända, Calypso SC 480 (reg nr 4820) mot skadeinsekter samt Fastac 50 (reg nr 4530) och Karate 2,5 WG (reg nr 4164) som är kontaktverkande mot insektsangrepp. Sökanden har inte visat varför dispens för Movento 100 SC krävs trots att det redan finns godkända produkter för detta användningsområde. I sin ansökan uppger LRF att dessa produkter inte är effektiva mot nämnda skadegörare, utan att närmare förklara detta påstående eller komma in med dokumentation som stödjer denna slutsats. Sökanden har beretts tillfälle att förklara varför tillgängliga produkter inte kan användas för att bekämpa nämnda skadeinsekter med redan godkända växtskyddsmedel men har inte inkommit med någon motivering för att underbygga detta skäl för dispens.

#### **Dill och persilja – Bladlöss**

För dessa grödor finns Karate 2,5 WG godkänd mot insektsangrepp. Detta är en kontaktverkande pyretroid. Sökanden menar att man för dessa grödor behöver en systemisk eller gasverkande produkt då lössens nymfer gömmer sig i tillväxtpunkten och inte nås av pyretriolen. Kemikalieinspektionen håller inte med om denna bedömning eftersom dill och persilja har ett öppet växtsätt och försvårar därigenom för bladlössen att gömma sig och därigenom undkomma sprutvätska vid bekämpning. Kemikalieinspektionen anser därför att pyretrioder är ett fullgott medel för att nå lössen.

#### **Grönkål – Bladlöss, kålbladlus**

För denna gröda finns två produkter, som är pyretroider, godkända mot insektsangrepp: Karate 2,5 WG (reg nr 4164) och Beta-Baythroid SC 025 (reg nr 4365). Sökanden har motiverat att Beta-Baythroid inte kan användas då den är en

pyretrioid och inte tränger igenom kålbladlusens vaxlager. Kemikalieinspektionens bedömning är att bekämpning av de bladlusarter som är målet med dispensansökan kräver en produkt som genom sin systemiska effekt når igenom bladlusarternas skyddande vaxlager, och genom att bladlösen får i sig växtskyddsmedlet genom växtsaften från behandlad gröda. Angrepp av bladlöss och kålbladlus bedöms därför inte kunna avvärjas på annat rimligt sätt än genom dispens för Movento 100 SC.

#### **Blomkål, broccoli, huvudkål, brysselkål, kinakål och kålrabbi – Kålmjöllus**

För alla dessa grödor, utom grönkål, salladskål (kinakål) och kålrabbi, finns Mospilan SG (reg nr 4739) som är systemiskt verkande, godkänd mot skadeinsekter. Utöver denna finns produkter som inte är systemiskt verkande godkända för ändamålet. Sökanden har uppgett att försök med Mospilan SG gett ganska god effekt mot kålmjöllusen. Man vill dock hindra att skadegöraren etablerar sig i Sverige, då sökanden anser att Movento 100 SC är det mest effektiva medlet. Sökanden har inte visat varför dispens för Movento krävs trots att det redan finns godkända produkter för detta användningsområde. I sin ansökan uppger LRF att denna produkt inte är effektiv mot nämnda skadegörare, utan att närmare förklara detta påstående eller komma in med dokumentation som stödjer denna slutsats. Sökanden har beretts tillfälle att förklara varför den tillgängliga produkten inte kan användas för att bekämpa nämnda skadeinsekter med redan godkända växtskyddsmedel men har inte inkommit med någon motivering för att underbygga detta skäl för dispens. För odlingar av grönkål, salladskål (kinakål) och kålrabbi finns inga tillgängliga alternativa medel. Angrepp av kålmjöllus bedöms därför inte kunna avvärjas på annat rimligt sätt än genom dispens för Movento 100 SC.

Mot bakgrund av ovanstående gör Kemikalieinspektionen bedömningen att villkoren i artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009 är uppfyllda och bifaller därför ansökan om dispens avseende användning mot bladlöss, kålbladlus och kålmjöllus i odlingar av grönkål, salladskål (kinakål) och kålrabbi.

Kemikalieinspektionen finner att kraven i artikel 53 inte är uppfyllda avseende användning mot angivna skadeinsekter i odlingar av äpple, päron, i odlingar av plantskole-/prydnadsväxtproduktion på friland och i tunnel, odling av sallat, jordgubbar, blomkål, broccoli, huvudkål, brysselkål, dill och persilja på friland. Ansökan ska därför avslås i denna del.

#### **3.1 Krav på redovisning av använd mängd**

För godkända bekämpningsmedel finns krav på redovisning av överlåten mängd för användning på den svenska marknaden. Uppgifterna ligger bland annat till grund för den statistik som ska redovisas årligen till EUROSTAT. Sökanden ska därför redovisa den använda mängden av Movento 100 SC till Kemikalieinspektionen.

## **4 Upplysningar**

Kemikalieinspektionen upplyser om att dispens enligt artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009 i normalfallet bara beviljas en gång. Det är därför viktigt att sökanden och de understödjande organisationerna och företagen utformar en strategi för att få produkten eller alternativ till produkten godkänd inför kommande odlingssäsonger eller ta fram andra bekämpningsmetoder. En odlarorganisation kan ansöka om

utvidgat produktgodkännande för ett mindre användningsområde genom ömsesidigt erkännande av ett användningsområde som är godkänt i en annan medlemsstat än Sverige. En förutsättning är att samma produkt är godkänd i båda medlemsstaterna. Detta framgår av artikel 51.7 i förordning (EG) nr 1107/2009. För det fall det aktuella växtskyddsmedlet inte är godkänt i Sverige, på grund av att någon ansökan inte lämnats in, får officiella eller vetenskapliga jordbruksorgan eller jordbruksorganisationer ansöka om produktgodkännande av samma växtskyddsmedel. En förutsättning för detta är att den som innehar produktgodkännandet gett sitt medgivande. Detta framgår av artikel 40.2 förordning (EG) nr 1107/2009.

## 5 Hur man överklagar

Detta beslut får överklagas hos mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Ett skriftligt överklagande ställt till mark- och miljödomstolen ska i så fall ha kommit till Kemikalieinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

På Kemikalieinspektionens vägnar

Margareta Persson  
Beslutande

Björn Isaksson  
Föredragande

Elsa Eriksson  
Jurist

### Kopia till:

- Jordbruksverket  
551 82 Jönköping
- Livsmedelsverket  
Box 622  
751 26 Uppsala
- Bayer A/S  
Bayer CropScience  
Att: Marianne Baandrup  
Postboks 2090  
DK-2800 Kgs Lyngby  
DANMARK